

Kaupapa	Kōrero
Ngā Tamariki	E 130 ngā tauira o tō tātou kura ake i tēnei wā, ā, e 21 anō ngā tamariki wharekura kei te KKM o Manawatū e noho teina ana ki a tātou. Nā reira 151 te huinga tamariki. O aua tamariki - e 83 kei ngā tau 0 ki te 6 (48 ngā tama + 35 ngā kōtiro); e 25 kei ngā tau 7 me 8 (12t+13k), ā, e 28 kei ngā tau 9 me 10 (16t+12k), ā, e 15 kei ngā tau 11 ki te 13 (6t+9k) . Nā reira e 43 katoa ngā tamariki Wharekura (22 kei Ngā Mokopuna, e 21 anō kei Manawatū). Tokowhā anō ngā tamariki ka timata hei te wehenga kura tuawhā. Nā reira ka 155 ngā tamariki hei te paunga o te tau - (tata rua tau tōmua tērā kaute) . E 84 ngā whānau kei tō tātou kura i tēnei wā.
Te Tokopae Tamariki	Inā te tere o te tipu, kua tae ki te wā kia whai whakaaro tātou ki te taupokina te kuhunga mai o ngā tamariki ki te kura i te reanga Kōhungahunga. Ka noho tūwhera tēnei take tae ki te marama e tū mai nei kia kōrerotia anōtia tōna whānuitanga. Me whakarite pea i tētahi “rārangi tatari.”
Kura Reo	Katahi anō tā tātou Kura Reo #3 ka tū, me te miharo hoki! Ka nui āku mihi ki te hunga whakahāere me te hunga manaaki - kei whea mai te rangatira o a rātou mātou hei whakarangatira i te whakahāeretanga o te wananga ra. Ngā mihi hoki ki ngā kaiako i haere mai i wāhi kē, i mahi kē ki te tautoko mai i tā tātou kaupapa. Ki a rātou, he tino kura reo tēnei mā rātou hoki i te mea kāore ērā atu e whakaae kia mauria atu ngā tamariki. Kei te kite rātou te ataahua o tēnei wānanga e whakatinana ana te whakatiputanga o te reo ki roto i ngā whānau. Ka toru, e rawe ki a rātou ki e kite te maha o ngā mātua e ako tahi ana me tō rātou tamaiti. I tū ki te kura hei te wiki e tū mai nei 18-21 o Mahuru, te wiki whakamutunga o te kura, te paunga o te Wiki o te Reo Māori. E 124 ngā tāngata i rēhita, ā, ko te nuinga i tae mai ki ngā whakaakoranga katoa! He rawe hoki ngā mahi a ngā kaitiaki tamariki - kei whea mai tā koutou mahi kei āku rangatira! Nā konā tau pai ai ngā mātua ki te ako i ngā mea katoa o tērā akomanga, o tērā akomanga. I whai tahua tautoko i Te Mātāwai (\$40k) mō te kura reo, ā, mā te kura ngā nama e noho tārewa ana i kawe. Koia tētahi atu o ngā motuhengatanga o tēnei kura reo, ehara ia i te kaupapa mahi moni heoi, he kaupapa whakapakari whānau kē.
Pūtea Tautoko	Kua uru tātou ki te kaupapa Tākoha a te MoE (School Donations Scheme) mō te tau 2026 kia kaua ngā mātua me ngā whānau e mate ki te rapu pūtea tautoko anō mō a rātou tamariki i te kura. Kia mōhio ngā whānau, he rerekē tērā kaupapa ki te kaupapa whai utu mō ngā kaupapa kei tua atu i ngā mahi marautanga (Activity Fee), ka ora tonu tērā mā tātou hei te tau 2026. Tae ki tēnei wā, he 75% noa o ngā whānau kua utua tērā i tēnei tau. Nā reira, kia kaha rā e te whānau!
Hōtaka Hauora / Waiora	He tino pai te hui tuatahi o te Ohu e whakaaro nui ana ki te whakarite i tētahi hōtaka hauora / waiora mā te whānau whānui o Ngā Mokopuna. He hononga tēnei ki tētahi kaupapa nui a TRN heoi, mā tātou hoki. I tū te hui tuatahi i te Rāpare 7 o Here turi Kōkā. E whai ake nei ko ngā mauhangā me ngā tīmatanga whakaaro o te rōpū nei. He aha ū koutou whakaaro e te whānau.
Te kaupapa a TRN	Puna Ora He kaupapa hou tēnei nā TRN me Hauora Aotearoa ki te whakahāere i tētahi paerata (pilot project) e hāngai ana ki te whakapiki i te hauora me te waiora o te whānau - kaua mō ngā tamariki anahe heoi, mō ngā tāngata katoa. He pūtea tautoko, e āhua \$40k ki te \$50k te rahi, kua whakaritea e TRN ki ia kura/whānau e whai kaha ki te whakahāere i tērā kaupapa mō te kotahi tau. Me uru rānei tātou ki tērā kaupapa? He taunakitanga e rapua ana i tēnei hui.

Pōtitanga Ohu Kaihautū (OKH)	<p>Ka mutu tā mātou whai i ēnei tikanga hei tēnei hui whānau e hoa mā. Kia mōhio te whānau, ko te mana a te Ohu Kaihautū he mana taunaki noa. Ko te whānau, kei te whānau te mana whakatau i ngā kaupapa katoa, hāunga pe a i ngā kaupapa nui whakaharaha, tūmatawhaiti rānei me noho tapu ki tētahi tokoitī. Ko te OKH te 'poari' a pepa o Ngā Mokopuna. Ko Whaea Rhianon te kaitiaki o tērā kaupapa.</p> <p>Te hiahia:</p> <p>E rima ngā ingoa hei mema mō Te Ohu Kaihautū (ngā āpiha o ia Ohu a whānau) E rima ngā tāngata ki te tautapa i a rātou E rima anō ngā tāngata ki te tautoko i ngā tautapatanga Ki te pēnei, karekau he take kia pōti tātou; he rautaki whai tikanga, ture anō hoki.</p>
Pānui Hākoakoa	E rua ngā raukura KKM Aho Matua e whakatairanga ana i tētahi kaupapa pānui mā ngā tamariki kia whai koa rātou ki te pānui. Kei te rapu mātou i tētahi tangata e kaingākau nui ana ki te tiaki i tēnei kaupapa mā tātou. Ko koe tērā?
Ngā rauemi hou - tiaki putea	<p>Kei te rapu tātou i tētahi o te whānau ki te whakahaere i tēnei kaupapa ki roto i te kura - ko koe tērā? He rawe ngā rauemi hou kua puta i tēnei ratonga heoi, inā te nui o ngā mahi a ngā kaiako, kāore tētahi e wātea ana ki te kawe me te whakaako tēnei kaupapa ki ngā tamariki. Mehemea e kaingākau nui koe ki te kaupapa, ā, he haora kei a koe i te wiki ki te whakaako atu, whakapā mai.</p> <p>https://retirement.govt.nz/financial-capability/sorted/sorted-in-schools</p>
Te kōrerotia o te reo Māori i te kura	<p>Kei te pai haere tēnei kaupapa e hoa mā! Whai muri i taku hui ki ētahi whānau, kua rongo mātou te pikina o te kōrerotia o te reo Māori o tētahi hunga tamariki i āwangawangatia nuitia e mātou i ngā wiki tata nei. Heoi anō, he mahi mutunga kore tēnei ne hā - ko te akiaki i a tātou anō kia ū tātou ki te reo Māori i te kāinga, i whea ra anō! Ko wai te pou reo Māori i tō kāinga? Kia kaha rā!</p>
Taputapu e ngaro ana	<p>E hia kē ngā kōhua me ētahi atu taputapu kua ngaro i tō tātou kīhini e hoa mā. Mehemea kei a koe i tō kāinga, a tēna, whakahokia mai. He nui te utu ki te hoko taputapu hou i ia rua tau, i ia toru tau rānei.</p>
Pae Tawhiti	
Te kura hou	Hei te paunga o te marama nei ka mōhio tātou ko wai te kamupene ka waihangā mai i tō tātou kura hou! Mutu ana ngā whiriwhiringa kōrero ki a rātou, tērā pea ka tīmata ngā mahi hei te marama o Whiringa a Rangi - huro!!!! Kia mōhio tātou, ka whakarite wā kia karakia ngātahi ai tātou i mua i te tīmatanga o ngā mahi. Ko ngā Paearu Ahurea (Cultural Competencies & Expectations aka Tikanga Hanga Whare Hou) mō te kamupene waimaria kua whakairihia ki tā tātou whārangi ipurangi. Koutou e hiahiatia ana, tirohia.
Nō nā tata nei	
Manu Kōrero a motu	I te wiki whakamutunga o te wahanga kura kua hori tū ai te whakataetae Manu Kōrero a Motu ki Whanganui. Ko Hinakororia Te Ahuru tā tātou tangata, ā, he ataahua tana tū. He tira wharekura i haere ki te tautoko i a ia. Nō muri mai noho mai ai te tira nō Te Wharekura o Arowhenua, Murihiku mō te pō o te 18/09/25 i mua i tā rātou hokinga atu ki te kāinga. E 18 o rātou i noho mai.
Umu hou	I te hui whānau o te 12 o Poutū te Rangi 2025 (Pūrongo Tumuaki #37/2024-5) i whakaae te whānau ki te hoko mai i ētahi taputapu hou mō te kura he \$100k te wāriu. I roto i tērā ko ētahi umu hou mō te kīhini. Kua tae mai ērā. Waimaria tātou i tae mai kia rite mō te wānanga reo. Kua hokona ētahi atu tēpu hou, tūru hou hoki mā tātou, tae atu ki ētahi kōhua, hōpani hoki.

Mana Kuratahi	Kei te tata mai te wā e hoa mā! Kāore e roa kua haere tātou ki Tauranga Moana mō te whakataetae kapa haka a motu mā ngā kura tuatahi, ka mau te wehi. Kia kaha koutou ki te tautoko me te āwhina i o tamariki kia eke rātou ki te taumata o te pai e manako nei rātou!
Wānanga Pāngarau	Ka nui te mihi ki a koutou te hunga manaaki i te wānanga pangarau mō ngā tamariki o te rohe o Te Upoko o te Ika i te Wiki 5. He rawe te wānanga rā ki a rātou, tae atu ki ngā kaiako!
Counselling Services (Kaimātai Hinengaro)	Kua timata a Whaea Claire Teal, he kaimātai hinengaro nō Kōwhai Therapeutics, i āna mahi i te kura. Ki te hiahia koe kia tae atu tō tamaiti ki a ia, whakamōhio mai. Karekau he utu ki tētahi whānau mō tēnei mahi, ko te kura ka utu. He pūtea kua tonoa mai e Te Rūnanga Nui o nga KKM o Aotearoa mō tēnei tū momo mahi. I tēnei wā, tokotoru ngā tamariki kua tono āwhina i a ia.
Te toka mauri mō te kura hou	Kua tākoha mai e te Wellington Tenths Trust me te Palmerston North Māori Reserve Trust i tētahi kōhatu pounamu hei toka mauri mō ngā whare hou. Kua kōrero ahau ki tā tātou rōpū hangahanga, ā, kei te whai tangata rātou mā tātou.
He Kōhangā Reo hou kei te paerangi	Kua tae ki te wā kia āhei tātou te huri o tātou whakaaro ki te waihangatanga mai o tētahi kōhangā reo pātata ana ki te kura. Kei tua atu o te akomanga o Whaea Muri rāua ko Whaea Erena, Muri Ranga Whenua, he wahanga whenua e noho wātea ana. I ngā wā o mua, he wahanga tērā o te Seatoun School tawhito. I tēnei wā, kei raro terā i te mana o LINZ, ā, kei a tātou te kura te mana rīhi o te whenua rā. I te mea e anga whakamua ana te hanganga mai o tō tātou kura, e ai ki tā tātou hunga whakahāere whanaketanga whenua (project management group TBIG), he wā pai tēnei ki te whakareka anō te tari mātauranga me te iwi ki tā tātou e manako ai - arā, he kōhangā reo hou!
Māra Kai	I a tātou e wānanga ana ki te mana whenua, Taranaki Whānui, e pā ana ki ō rātou whakaaro mō taua whenua, kua tono mai a Whaea Brylee ki te whakatō kai ki reira, hei māra kai. Ka waiho māna te roanga o ngā whakamahuki heoi anō, ko tā te kura, he tautoko!
Te Aho o Whātonga	He rawe te tū o tā tātou kapa KKM TAM, Te Aho o Whātonga, ki te whakataetae a rohe ki Te Papaioea i tērā at wiki.. Ko ngā KKM ērā o Tamakinui a Rua, Mana Tamariki, Wairarapa me Ngā Mokopuna. I tuatoru tā tātou kapa - ko tā rātou tū whakataetae tuatahi tērā nā reira he tino pai rawa atu tērā. Ko ngā kapa ka whakakanohi i te rohe nei ko Manu Kura rāua ko Te Piringa. Ka nui te mihi!
Pahi Kura	Kua kōrero te tumuaki ki tētahi e pā ana ki te hokotanga atu o te pahi. Kei te tatari tonu kia tae mai tērā tangata ki te kite i te pahi. Mehemea ka taea te (takiwā) o te \$35k, ka pai tērā, ka rangahau anō te utu mō aua pahi i tēnei wā.
Whanaketanga NCEA	Kei te whakaritehia tonutia e TRN o ngā KKM o Aotearoa tētahi tāpaetanga ki te Minita e taunaki ana kia whakarite tātou a tātou ake tohu mātauranga me te ara aromataawai. Me he tangata kei waenga i a tātou e kaingākau nui ana ki tēnei kaupapa, whakapā mai. I matapakihia tēnei kaupapa i te hui o ngā tumuaki KKM aho matua i Tamaki i tēnei wiki, ā, kei te haere tonu ngā kōrero. Nā runga i ngā kaupapa ako hou kua puta i te minita i ngā wiki tata kua pahuri ake, he nui ngā āhuatanga hei whakaarotanga mā tātou. Ekene pea me whakarite hui motuhake tātou o Ngā Mokopuna ki te hanga a tātou ake kaupapa ako - e ai ki ngā hiahia o ngā ākonga, tae atu ki ngā whānau. Me hāngai hoki (pea) ki ngā pukenga kei te whānau.

Kia maumahara tātou!

Tirohanga hou ki te kawenga marautanga - me ētahi atu kaupapa rangahau	<p>Kua timata tā mātou (ngā kaiako) whai i ngā kaupapa whakapakari i ngā kawenga marautanga ki roto i tō tātou kura. E whā ngā hoa haere o tēnei kaupapa.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Ngā whakamāramatanga e pā ana ki ngā tino aronga i ia taumata o te kura 2 He paearu hei arahi i te pikina matatautanga o ia tangata ki te reo Māori 3 Te whai whakaaro me te whakaū i ngā hua o te ako e ai ki Ngā Mokopuna 4 Te whakaū i te tauira me te rautaki pūrongo hou hei whakaatu atu ki ngā mātua e pēhea ana te tipu, te ako me te whanaketanga o ia tamaiti. <p>Ka haere ngātahi ēnei kaupapa rangahau haerērē i raro i te arahi a te tumuaki.</p>
Arotake Whaiaro	<p>Kua roa nei tātou e whai i te punaha arotake whaiaro mō ngā take e hia nei, ā, ko te kaupapa arotake o te wā, ko tā tātou Kura Reo. Tae ki tēnei wā, e 30 ngā tāngata kua urupare mai ki tērā tono nā reira, kia kaha rā koutou ki te tuku mai o koutou whakaaro.</p> <p>Tāria te wā, he pepa anō ka tukuna ki ngā whānau hei āwhina i te arotake a tau mō ngā mahi me ngā kaupapa katoa kua whakahawerehia i te kura i tēnei tau. Hei te wahanga tuawhā tērā kaupapa.</p>

Taunakitanga: Kia whakaaehia te pūrongo nei me ngā taunakitanga kei roto.

Moved:

Seconded:

Rāwiri Wright
Tumuaki